

Verlenging van de machtiging als is bedoeld in art. 1, eerste lid, van het Machtigingsbesluit geldzuivering (Stbl. no. F 133).

496. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet, houdende verlenging van de machtiging als is bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Machtigingsbesluit geldzuivering (*Staatsblad* no. F 133), zoals dit werd gewijzigd bij de Wet van 8 Augustus 1946 (*Staatsblad* no. G 203).

De toelichtende memorie, die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen wij U in Godes heilige bescherming.

Het Loo, den 19 Juni 1947.

WILHELMINA.

496. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de bij het Machtigingsbesluit geldzuivering (*Staatsblad* no. F 133) aan Onze Minister van Financiën verleende machtiging nogmaals met een jaar te verlengen voor zover zulks nodig is om te allen tijde terstond die maatregelen te kunnen treffen, welke genomen dienen te worden ter afwikkeling van de geldzuivering;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

In artikel 1, eerste lid, van het Machtigingsbesluit geldzuivering (*Staatsblad* no. F 133), zoals dit nader werd gewijzigd bij de Wet van 8 Augustus 1946 (*Staatsblad* no. G 203), worden de woorden „twee jaren” vervangen door „drie jaren”.

Artikel 2.

De aan Onze Minister van Financiën krachtens artikel 1 van deze wet nader verleende machtiging strekt, in afwijking van het bepaalde in het eerste lid van artikel 1 van het Machtigingsbesluit geldzuivering, slechts tot het vaststellen van de door hem nodig geachte bepalingen met betrekking tot de afwikkeling der geldzuivering.

Artikel 3.

Deze wet treedt in werking met ingang van 9 Augustus 1947.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Financiën,

De Minister van Justitie,

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1946—1947.

496. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

In de overweging, dat het landsbelang medebracht voorzieningen te treffen, welke het mogelijk zouden maken, dat maatregelen ter zuivering van het geldwezen op vereenvoudigde wijze tot stand gebracht zouden kunnen worden, werd bij Koninklijk Besluit van 3 Augustus 1945 (*Staatsblad* no. F 133) aan de Minister van Financiën een machtiging verleend, waaraan hij gedurende een tijdvak van een jaar de bevoegdheid ontleende tot vaststelling van alle door hem nodig geachte bepalingen met betrekking tot de zuivering van het geldwezen.

Op grond van bedoeld Machtigingsbesluit geldzuivering werden onverwijld maatregelen genomen tot sanering van het geldwezen. Allereerst werd al het nog in omloop zijnde geld ingenomen. Alle banksaldi en op eenvoudige wijze in geld om te zetten en tot de sfeer der mobiele geld- en kapitaalmarkt behorende vermogenswaarden, zoals effecten, schatkistpapier, chèques, wissels e.d., werden geblokkeerd. Vervolgens werd geleidelijk nieuw geld in omloop gebracht. Daarbij werd een deel der geblokkeerde saldi gedeblokkeerd. Om monetaire en fiscale redenen bleef — in overeenstemming met de doelstelling der geldzuivering — echter een belangrijk deel van het oude geld, der banksaldi en der mobiele geld- en kapitaalwaarden geblokkeerd. Omtrent een en ander heeft de eerst-ondergetekende uitvoerig gerapporteerd in het Witboek betreffende de maatregelen tot zuivering van het geldwezen in Nederland.

Een jaar nadat bovenbedoelde machtiging was verleend kon worden gezegd, dat de geldzuiveringsmaatregelen in het algemeen aan hun doel hadden beantwoord, doch het bereikte monetaire evenwicht was nog zeer labiel. Om monetaire en fiscale redenen moest nog steeds op dynamische wijze gereguleerd worden ingegrepen om het geldverkeer in de gewenste banen te houden, ten einde aldus de behaalde resultaten der geldzuivering veilig te stellen. Opdat de eerst-ondergetekende de verdere, daartoe strekkende maatregelen zou kunnen nemen, werd de hem bij het Machtigingsbesluit geldzuivering verstrekte machtiging bij de Wet van 8 Augustus 1946 (*Staatsblad* no. G 203) met een jaar verlengd.

Van de verlenging der machtiging heeft de eerst-ondergetekende in de eerste plaats gebruik gemaakt tot vereenvoudiging van het complex der geldzuiveringsbepalingen. Naarmate de monetaire situatie zich meer en meer consolideerde en de fiscus zijn belangen veilig wist te stellen, kon bovendien worden overgegaan tot verzachting van verschillende bepalingen. Zo werden ten slotte de op de effectenhandel betrekking hebbende blokkeringsbepalingen opgeheven en vindt thans de afrekening van in buitenlandse valuta luidende vorderingen geheel plaats in vrij geld.

Door deze maatregelen werden de bepalingen in zake de blokkering van de opbrengst bij realisatie van vermogenswaarden grotendeels ongedaan gemaakt. Anderzijds werd de reeds aanmerkelijk ingeperkte mogelijkheid tot verkrijging van een deblokkeringsvergunning nog verder verkleind.

Zo resteerde een belangrijke hoeveelheid geblokkeerde middelen, welke nog slechts incidenteel aangroeide en welke vrijwel alleen kon worden aangewend voor de betaling van de vermogensaanwasbelasting en van oude belastingschulden, doch omtrent welke definitieve bestemming overigens nog geen maatregelen konden worden getroffen. Daarvoor moest worden gewacht tot het ontwerp van wet op de vermogensheffing ineens, welke heffing tevens het sluitstuk op de geldzuivering zal vormen, tot wet verheven zou zijn.

De fase, waarin het dringend noodzakelijk was om door rechtstreeks ingrijpen in de geldstroom een dreigende inflatie af te wenden, kan thans als afgelopen worden beschouwd. Dit wil niet zeggen, dat de geldzuivering in de ruime zin van het woord thans tot de historie kan worden gerekend. De taak resteert om in het kader van de bijzondere heffingen het eenmaal geblokkeerde tegoed af te wikkelen op zodanige wijze, dat monetair de gunstigste resultaten worden verkregen en dat storingen in de geldsfeer zoveel mogelijk worden vermeden. Hoewel dus de doelstelling van de alsnog te treffen maatregelen een geheel andere is dan die, welke tot voor kort werd nagestreefd, kan de eerst-ondergetekende de volmacht, die hem op dit moeilijke terrein de vereiste vrijheid van handelen en ingrijpen laat, niet ontberen.